

УДК 615.825:613.9

Присяжнюк О.А.¹, Сафроненко І.Ю.², Левіна Н.Г.³

¹ канд. хім. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. УФКС-235 ЗНТУ

³ корекц. педагог ЦПМН «Совеня»

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИК МОЗОЧКОВОЇ СТИМУЛЯЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Мозочок містить 50% всіх нейронів мозку, тому він так швидко опрацьовує будь-яку інформацію, що надходить з інших відділів мозку. На основі цієї інформації проводиться корекція усіх підконтрольних і пов'язаних з ним систем. Мозочок відповідає за координацію рухів, регуляцію рівноваги і м'язового тону, значний його вплив зосереджений на регуляції емоцій та уваги, а також за розвиток розумових здібностей. порушення зв'язків між мозочком і лобовими частками мозку призводить до уповільнення формування мови, інтелектуальних і психічних процесів. Дуже часто у дітей, що мають мовні і психічні порушення, зустрічаються рухова незграбність, розкоординованість. Саме ці характеристики є ознакою того, що дитина має

проблеми в роботі мозочка і стоволового відділу мозку.

Метою нашого дослідження став аналіз доцільності використання методики мозочкової стимуляції для поліпшення сенсорної інтеграції у дітей різного віку.

На початку 60-х років ХХ-го сторіччя доктор Френк Белгау під час роботи з дітьми, що мали проблеми в навчанні читання, виявив зв'язок між руховою активністю і змінами навичок читання. Саме це стало початком для розвитку концепції роботи з дітьми з порушеннями сенсорної інтеграції, які провокують в подальшому тягнуть за собою складності в навчанні. Дані, отримані в ході практичних досліджень доктором Белгау, знайшли своє відображення в багатьох інших теоріях про рух і розумовий розвиток дітей. Прикладами цього є теорія рівневої організації Н. А. Бернштейна, теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій (СДЛВПФ) А. Р. Лурія, принципи нейропсихології дитячого віку Л. С. Цветкової, діяльний підхід А. Н. Леонтьєва та ін.

Програма стимуляції мозочка реалізується зі спеціальним обладнанням *Learning Breakthrough Kit (Balametrics)*, спирається на теорію доктора Френка Белгау і багаторічний досвід практики її застосування. Сам Ф. Белгау висунув 3 принципи програми: стимулювання сенсорної інтеграції; просторову уяву і відчуття рівноваги; пропріорецептивне навчання. Інші зацікавлені фахівці в ході застосування програми на практиці змогли доповнити її ще 2 принципами: індивідуально-особистісне навчання; поетапне формування.

Таким чином, програма мозочкової стимуляції спирається на 3 аспекти: психологічний, дидактичний і інструментально-технічний. У сукупності даних аспектів методика удосконалює роботу мозочка, формуючи велику кількість нових нейронних зв'язків, що позначається на рівні навченості дитини. В ході занять підвищується пластичність мозку і з'являється можливість заповнити прогалини і заповнити недоліки функціональності базових структур головного мозку. Програма допомагає поліпшити навички мовлення, письма, математичні навички, пам'ять і розуміння.

За змістом заняття нагадують лікувальну фізкультуру: дитина стоїть на поверхні дошки, яка, в свою чергу, укріплена на округлій основі, що і змушує балансувати в спробах утримати рівновагу. Підставка конструкції дуже схожа на підставку дитячих іграшок-гойдалок. Відмінність в тому, що дитині доводиться не сидіти і розгойдуватися, а, навпаки, балансувати в положенні стоячи, виконувати різні вправи. Поверхня дошки має спеціальну розмітку, а кут нахилу платформи регулюється роками, що змінюють радіус від 5 до 50 градусів. Залежно від рівня нахилу змінюється рівень складності вправ.

Заняття проводяться під контролем фахівця, як в цілях безпеки дитини, так і для повноцінної результативності. Незважаючи на те, що самі вправи не

здаються якимись незвичайними і складними (перекидання м'яча або м'якої подушечки між дитиною і реабілітологом, називання цифр або предметів в певній послідовності), ефект від занять відбудеться лише при правильному підборі вправ. Ці завдання спрямовані на синхронізацію рухових і пізнавальних навичок, розвиток зорово-моторної координації. В процесі фізичних вправ і рухливих ігор під керівництвом реабілітолога дитина вчиться усвідомлювати межі свого тіла і управляти своїми рухами. Важливий елемент заняття – перехід від виконання вправ на основі наслідування або фізичної допомоги до виконання вправ за словесною інструкцією. Під час занять у дитини розвивається моторне планування – здатність продумувати послідовність своїх дій. Це необхідно для освоєння будь-яких нових навичок. Для кожного пацієнта розробляється індивідуальна програма, при цьому враховується вік дитини, її можливості та особливості розвитку.

Аналіз та дослідження показали, що даний комплекс вправ підходить для досягнення позитивної динаміки в роботі з дітьми в яких спостерігається: аутизм і розлади аутичного спектру; синдром Аспергера; алалія; синдром дефіциту уваги; зниження пам'яті; проблеми навчання; гіперактивність, підвищена збудливість; поведінкові розлади; затримка мовного розвитку; затримка психічного розвитку; дисграфія; дислексія; диспраксія; центральне порушення слухового аналізу; розлад сенсорної обробки; порушення ходи; порушення постави; порушення моторики; порушення роботи вестибулярного апарату; порушення координації рухів.